

MỤC LỤC

CHƯƠNG 1. LÝ LUẬN VĂN HỌC.....	10
1 ĐẶC TRƯNG CỦA THƠ, TRUYỆN NGẮN, TIỂU THUYẾT VÀ KỊCH... 10	
1.1 Đặc trưng của thơ và phương pháp đọc hiểu tác phẩm thơ trong nhà trường.....	11
1.1.1 Quan niệm về thơ và một số cách phân loại thơ	11
1.1.1.1 Quan niệm về thơ	11
1.1.1.2 Một số cách phân loại thơ.....	11
1.1.2 Đặc trưng của thơ	12
1.1.2.1 Về ngôn ngữ	12
1.1.2.2 Về phương thức biểu hiện	15
1.1.2.3 Về cấu trúc	16
1.1.2 Yêu cầu và phương pháp đọc hiểu tác phẩm thơ	19
1.2 Đặc trưng của truyện ngắn, tiểu thuyết và phương pháp đọc hiểu tác phẩm truyện ngắn và tiểu thuyết trong nhà trường.....	19
1.2.1 Khái niệm.....	19
1.2.2 Đặc trưng của truyện ngắn, tiểu thuyết.....	20
1.2.2.1 Sự kiện (biến cố).....	20
1.2.2.2 Cốt truyện.....	21
1.2.2.3 Nhân vật tự sự	22
1.2.2.4 Người kể chuyện.....	23
1.2.3 Phương pháp đọc hiểu tác phẩm truyện ngắn và tiểu thuyết trong nhà trường	23
1.3 Đặc trưng của kịch và phương pháp đọc hiểu tác phẩm kịch trong nhà trường	24
1.3.1 Khái niệm và phân loại	24
1.3.1.1 Khái niệm	24
1.3.1.2 Phân loại	24
1.3.2 Đặc trưng của kịch.....	25
1.3.2.1 Xung đột kịch.....	25
1.3.2.2 Hành động kịch	25
1.3.2.3 Nhân vật kịch.....	26
1.3.2.4 Kết cấu	26
1.3.2.5 Ngôn ngữ kịch	27
1.3.1. Phương pháp đọc hiểu tác phẩm kịch trong nhà trường	28

2. GIÁ TRỊ VĂN HỌC VÀ TIẾP NHẬN VĂN HỌC	28
2.1 Giá trị văn học	28
2.1.1 Giá trị nhận thức	28
2.1.2 Giá trị giáo dục	28
2.1.3 Giá trị thẩm mỹ	29
2.2 Tiếp nhận văn học	30
2.2.1 Tiếp nhận trong đời sống văn học	30
2.2.2 Tính chất tiếp nhận văn học	30
2.2.3 Các cấp độ tiếp nhận văn học	31
3 VĂN HỌC - NHÀ VĂN - QUÁ TRÌNH SÁNG TÁC.....	32
3.1 VĂN HỌC	32
3.1.1 Khái niệm văn học	32
3.1.2 Đặc trưng của văn học	32
3.1.2.1 Đặc trưng về đối tượng phản ánh	32
3.1.2.2 Đặc trưng về nội dung phản ánh của văn học	33
3.1.2.3 Đặc trưng về phương tiện phản ánh của văn học	33
3.1.2.4 Tính chính xác, tinh luyện	34
3.1.2.5 Tính cá thể, tính hệ thống, tính đa phong cách	34
3.1.2.6 Tính phi vật thể của ngôn ngữ	34
3.1.3 Chức năng của văn học	35
3.1.3.1 Chức năng nhận thức	35
3.1.3.2 Chức năng giáo dục	35
3.1.3.3 Chức năng thẩm mỹ	36
3.2 Nhà văn	36
3.2.1 Tư chất nghệ sĩ: Giàu tình cảm, tâm hồn phong phú, nhân cách đẹp	36
3.2.2 Các tiền đề của tài năng	38
3.3 Quá trình sáng tác	40
3.3.1 Cảm hứng sáng tác	41
3.3.2 Ý đồ sáng tác, lập sơ đồ, viết và sửa chữa	41
4 QUÁ TRÌNH VĂN HỌC VÀ PHONG CÁCH VĂN HỌC.....	43
4.1 Quá trình văn học	43
4.1.1 Khái niệm	43
4.1.2 Trào lưu văn học	44

4.1.2.1 <i>Chủ nghĩa hiện thực, chủ nghĩa hiện thực phê phán và chủ nghĩa hiện thực xã hội chủ nghĩa</i>	45
4.2 Phong cách văn học	48
4.2.1 <i>Khái niệm phong cách văn học</i>	48
4.2.2 <i>Những biểu hiện của phong cách văn học</i>	48
5 NHỮNG CÂU NÓI VỀ LÝ LUẬN VĂN HỌC HAY	49
CHƯƠNG 2. KỸ NĂNG LÀM VĂN	54
1 KỸ NĂNG VIẾT ĐOẠN VÀ TẠO LẬP VĂN BẢN	55
1.1 Lập dàn ý bài văn nghị luận	55
1.1.1 <i>Tìm hiểu đề</i>	55
1.1.2 <i>Tìm ý</i>	55
1.1.2.1 <i>Xác định luận đề</i>	55
1.1.2.2 <i>Xác định các luận điểm</i>	55
1.1.3 <i>Lập dàn ý</i>	55
1.2 Viết đoạn văn	55
1.3 Tiêu chuẩn của một bài văn hay	55
1.3.1 <i>Ý tưởng – bài văn hay mang lại một thông điệp rõ ràng cho người đọc</i>	55
1.3.2 <i>Bố cục – bài văn hay phải có bố cục hợp lý</i>	56
1.3.3 <i>Từ ngữ – bài văn hay là bài viết biết đặt đúng từ ngữ, đúng nơi, đúng lúc để truyền tải đúng thông điệp của tác giả</i>	56
1.3.4 <i>Diễn đạt – bài văn hay được diễn đạt mạch lạc và mượt mà</i>	56
1.3.5 <i>Giọng văn – bài văn hay là bài văn kết nối được với cảm xúc, trái tim độc giả</i>	56
1.3.6 <i>Ngữ pháp – bài văn hay là bài văn không mắc lỗi ngữ pháp hay sai chính tả</i>	56
2 NGHỊ LUẬN XÃ HỘI	56
2.1 Các dạng đề nghị luận xã hội thường gặp	56
2.2 Những vấn đề cần lưu ý khi làm văn nghị luận xã hội	57
2.2.1 <i>Đọc kỹ đề</i>	57
2.2.2 <i>Lập dàn ý</i>	57
2.2.3 <i>Dẫn chứng phù hợp</i>	57
2.2.4 <i>Lập luận chặt chẽ, lời văn cô đọng, giàu sức thuyết phục</i>	57
2.2.5 <i>Bài học nhận thức và hành động</i>	57
2.3 Cấu trúc của các dạng đề cụ thể	57

2.3.1 Nghị luận về tư tưởng đạo lý	57
2.3.2 Dàn ý về dạng đề mang tính nhân văn	58
2.3.2.1 Khái niệm	58
2.3.2.2 Cấu trúc	58
2.3.3 Dạng đề nêu những vấn đề tác động đến việc hình thành nhân cách con người	59
2.3.3.1 Các vấn đề thường gặp	59
2.3.3.2 Dạng đề	59
2.3.4 Nghị luận về hiện tượng đời sống	61
2.3.4.1 Khái niệm	61
2.3.4.2 Dàn ý	61
3. NGHỊ LUẬN VĂN HỌC.....	61
3.1 Nghị luận về một nhận định, một ý kiến bàn về văn học	61
3.1.1 Khái niệm	61
3.1.2 Những lưu ý khi làm bài.....	62
3.1.3 Dàn ý	62
3.1.4 Luyện tập	62
3.1.4.2 Thân bài	62
3.2 Thuyết minh về một tác giả văn học.....	64
3.2.1 Dàn ý	64
3.2.2 Luyện tập	64
3.3 Nghị luận về một nhân vật trong tác phẩm tự sự	66
3.3.1 Dàn ý	66
3.3.2 Luyện tập	67
3.4 Nghị luận về một chi tiết, về một tín hiệu thẩm mỹ trong tác phẩm văn học.....	69
3.4.1 Dàn ý	69
3.4.2 Luyện tập	70
3.4.2.1 Đề 1	70
3.4.2.2 Đề 2	71
4. BÌNH GIẢNG VĂN HỌC.....	76
4.1. Khái niệm	76
4.2. Một số cách bình giảng văn học.....	76
4.2.1 Diễn tả trực tiếp ấn tượng và cảm xúc về tác phẩm	76
4.2.2 Diễn ý phân tích ra thành hình ảnh.....	77

4.2.3 Phân tích dựa vào quy luật tâm lí	77
4.2.4 Phân tích dựa vào một tiêu chuẩn nào đấy của nghệ thuật	77
5. RÈN LUYỆN KẾT HỢP CÁC PHƯƠNG THỨC BIỂU ĐẠT VÀ CÁC THAO TÁC LẬP LUẬN TRONG BÀI VĂN NGHỊ LUẬN	78
5.1 Tại sao phải kết hợp các phương thức biểu đạt và các phương thức lập luận?	78
5.2 Vai trò, tác dụng của việc kết hợp các phương thức biểu đạt và các thao tác lập luận	78
5.2.1 Kết hợp các phương thức biểu đạt	78
5.2.2 Kết hợp các thao tác lập luận	78
5.3 Những yêu cầu của việc kết hợp các phương thức biểu đạt và các thao tác lập luận.....	78
5.3.1 Kết hợp các phương thức biểu đạt	78
5.3.2 Kết hợp các thao tác lập luận	78
6 ĐỀ MỞ VÀ LUYỆN TẬP VIẾT BÀI VĂN THEO ĐỀ MỞ.....	79
6.1 Đề mở - Một hình thức rèn luyện năng lực sáng tạo	79
6.2 Cách viết bài văn theo đề mở	79
6.2.1 Tìm ý	79
6.2.2 Lập dàn ý	79
6.2.3 Một số lưu ý khi làm bài văn theo đề mở.....	80
6.3 Một số ví dụ về đề mở	81
6.3.1 Đề 1	81
6.3.2 Đề 2	81
6.3.3 Đề 3	81
6.3.4 Đề 4	82
CHƯƠNG 3 VĂN HỌC	82
1. VĂN HỌC DÂN GIAN	83
1.1 Thi pháp văn học dân gian	83
1.1.1 Khái niệm.....	83
1.1.2 Thi pháp ca dao	83
1.1.2.1 Ca dao là gì?.....	83
1.1.2.2 Kết cấu ca dao (theo Đỗ Đình Trị).....	83
1.1.2.3 Không gian nghệ thuật ca dao	84
1.1.2.4 Thời gian nghệ thuật của ca dao	84
1.1.2.5 Mô típ của ca dao.....	85